

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **J. J.**, bývajúceho v T., zastúpeného JUDr. L. K., advokátom Advokátskej kancelárie so sídlom v L., proti žalovanej **S. O.**, so sídlom vo F., zastúpenej JUDr. J. V., advokátkou Advokátskej kancelárie so sídlom v L., **o náhradu mzdy**, ktorá vec sa viedla na Okresnom súde Lučenec pod sp.zn. 17 C 110/2009, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 16. novembra 2010 sp.zn. 13 Co 203/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Lučenec (súd prvého stupňa) rozsudkom z 13. júla 2010 č.k. 17 C 110/2009-137 rozhodol tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi z titulu náhrady mzdy 3 813,21 € spolu s 9 %-ným, resp. 8,5 %-ným úrokom z omeškania za čas od 11. dňa toho-ktorého mesiaca do zaplataenia. Žalobu v časti týkajúcej sa zaplataenia ďalšej náhrady mzdy v sume 6 191,79 € a v časti týkajúcej sa zaplataenia úroku z omeškania za čas od 1. dňa do 10. dňa toho-ktorého mesiaca, zamietol. Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť na účet súdu súdny poplatok 228,50 € a daňovému úradu uložil povinnosť vrátiť žalobcovi súdny poplatok 632,50 €. O trovách konania účastníkov rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu majúc za to, že žalobca mal vo veci len minimálny úspech.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Banskej Bystrici (odvolací súd) rozsudok súdu stupňa potvrdil a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej, na účet jej zástupkyne,

náhradu trov odvolacieho konania v sume 296,56 €. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa a obmedzil sa len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa potom vypracoval s odvolacou námietkou žalobcu, že súd prvého stupňa tým, že vec prejednal na pojednávaní v jeho neprítomnosti, porušil jeho procesné práva. Námietku nepovažoval za dôvodnú majúc za to, že postup súdu prvého stupňa bol v súlade s ustanovením § 101 ods. 2 O.s.p. K tomu uviedol, že žalobca listom z 8. júla 2010 nepožiadaval o odročenie pojednávania; súdu iba oznámil, že na pojednávanie nepríde. Predmetné podanie žalobcu, keďže nemala zákonom požadované náležitosti, nebolo možné považovať ani za námietku zaujatosti. K žalobcom namietanej vade konania súdu prvého stupňa odvolací súd ešte uviedol, že ak by aj predmetný postup súdu prvého stupňa mal žalobcom namietanú vadu, na túto by odvolací súd mohol prihliadnuť v zmysle ustanovenia § 212 ods. 3 O.s.p., len ak by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Tiež poznamenal, že žalobca naostatok ani neuviedol, z akého relevantného úkonu bol vylúčený neúčast'ou na pojednávaní. Dodal, že „púha prítomnosť účastníka na pojednávaní nemôže ovplyvniť skutkové a právne posúdenie veci“. Ďalšie tvrdenia žalobcu v odvolaní odvolací súd nepovažoval za také, ktoré by boli spôsobilé spochybniť možnosť uplatnenia jeho procesných a ústavných práv, pretože nemali žiadny súvis so skutkovými zisteniami a právnym hodnotením veci urobeným súdom prvého stupňa. Rozhodnutie o náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd odôvodnil plným úspechom žalovaného.

Proti rozsudku odvolacieho súdu žalobca podal dovolanie. Navrhol napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ale i rozsudok súdu prvého stupňa, zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie z dôvodu, že konaním odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. Túto vadu konania žalobca vidí v tom, že odvolací súd „vôbec nerozhodoval“ o jeho odvolaní v časti týkajúcej sa rozhodnutia súdu prvého stupňa o náhrade trov konania účastníkov. Súdu prvého stupňa i odvolaciemu súdu v dovolaní ďalej vytýkal, že mu náhradu mzdy priznali iba za deväť mesiacov a neprihliadli na to, že k jeho odchodu na predčasný dôchodok a k zníženiu jeho dôchodku došlo práve v dôsledku protiprávneho konania žalovaného.

Žalovaná navrhla dovolanie žalobcu zamietnuť. Podľa žalovanej konanie odvolacieho súdu nemá vady v zmysle ustanovenia § 237 O.s.p. a nie sú splnené ani iné podmienky prípustnosti dovolania. Z obsahu dovolania vyplýva, že žalobca v skutočnosti napáda iba

dôvody rozhodnutí súdov nižších stupňov o trovách konania, čo však ustanovenie § 236 ods. 2 O.s.p. vylučuje.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok bol podaný proti takému rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania, keďže jeho nariadenie vzhľadom na povahu veci nepovažoval za potrebné (§ 243a ods. 1 O.s.p.), dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, resp. jeho častiam, voči ktorým takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie ako mimoriadnym opravný prostriedok je teda prípustné len proti zákonom výslovne určeným právoplatným rozhodnutiam odvolacieho súdu.

Keďže dovolanie žalobcu sa týka tak rozhodnutia odvolacieho súdu vo veci samej (náhrada mzdy), ako aj jeho rozhodnutia o náhrade trov prvostupňového konania, o ktorých veciach sa rozhoduje rozličnými druhmi rozhodnutí, dovolací súd posúdi prípustnosť jednotlivých častí dovolania osobitne.

1) Vo veci samej odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.), alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo taký rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

V danom prípade dovolanie žalobcu smeruje proti rozsudku, ktorý nevykazuje znaky niektorého z rozsudkov uvedených v označených zákonných ustanoveniach.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti *každému* rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, nedostatok návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existenciu uvedených väd konania dovolací súd nezistil.

Z dovolania, okrem iného, vyplýva, že žalobca nepovažuje za správne, že odvolací súd akceptoval postup súdu prvého stupňa, ktorý vec prejednal na pojednávaní v jeho neprítomnosti, „hoci sa riadne na pojednávanie ospravedlnil“. Podľa jej obsahu ide o námietku vady podľa § 237 písm. f/ O.s.p. spočívajúcej v odňatí možnosti účastníka konať pred súdom. Dovolací súd ale dospel k záveru, že žalobca vytýka túto vadu konania neopodstatnene.

Právo účastníka, aby jeho vec bola prejednaná verejne a v jeho prítomnosti, zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, nemožno chápať tak, že by súd nemohol konať a rozhodnúť vo veci bez prítomnosti účastníka, ale tak, že súd je povinný účastníkovi poskytnúť priestor na uplatnenie tohto práva. Uvedená požiadavka je vyjadrená hlavne v ustanovení § 115 O.s.p., ktoré súdu ukladá predvolať účastníkov na pojednávanie tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať. Je na účastníkovi, či využije svoje právo zúčastniť sa pojednávania na súde. Ak účastníkovi bráni určitá prekážka v účasti na pojednávaní, mal by z tohoto dôvodu požiadať o odročenie pojednávania, pričom treba súdu oznámiť dôvod tejto žiadosti. Ustanovenie § 101 ods. 2 O.s.p. súdu umožňuje prejednať vec aj v neprítomnosti takéhoto účastníka, ktorý - hoci riadne predvolaný - sa nedostavil na pojednávanie, ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o jeho odročenie. Z tohto predpokladu vychádza aj ustanovenie § 119 O.s.p., podľa ktorého pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

Ak účastník konania nepodal žiadosť o odročenie pojednávania, hoci o pojednávaniach bol riadne a s dostatočným predstihom upovedomený, nemožno v tom, že súd prvého stupňa konal v jeho neprítomnosti, vidieť postup, ktorým bola účastníkovi odňatá možnosť konať pred súdom (pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. novembra 1993 sp.zn. 4 Cdo 116/93).

Žalobca bol na pojednávanie súdu prvého stupňa predvolaný včas; predvolanie na pojednávanie konané dňa 13. júla 2010 prevzal dňa 28. júna 2010. Listom z 8. júla 2010, doručeným súdu prvého stupňa v ten istý deň, žalobca iba oznámil súdu, že na pojednávanie nepríde a uviedol dôvody, z ktorých tak robí, o odročenie ale pojednávania nepožiadala.

Vzhľadom na uvedené zistenia vyplývajúce z obsahu spisu dovolací súd dospel k záveru, že odvolací súd sa správne vypořiadal s odvolacou námietkou žalobcu, že súd prvého stupňa porušil jeho práva, ak vec prejednal v jeho neprítomnosti.

Pokiaľ žalobca v dovolaní vo vzťahu k veci samej (náhrada mzdy) vytýka súdom, že mu náhradu mzdy priznali iba za deväť mesiacov, v skutočnosti brojí proti právnemu posúdeniu veci. Nesprávne právne posúdenie veci považuje Občiansky súdny poriadok za prípustný dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), ktorý ale možno uplatniť iba vtedy, ak je dovolanie procesne prípustné. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych

skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobcu v časti týkajúcej sa rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej nie je prípustné podľa ustanovení § 238 O.s.p., ale ani podľa ustanovení § 237 O.s.p.

2) Žalobca v dovolaní tiež tvrdí, že odvolací súd tým, že „vôbec nerozhodoval“ o jeho odvolaní proti rozhodnutiu o náhrade trov konania účastníkov, čo je podľa neho zrejme z toho, že sa s trovami prvostupňového konania nezaobrá ani vo výroku a ani v odôvodnení svojho rozhodnutia, odňal jeho právo konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. Jeho dovolanie v tejto časti teda smeruje proti rozhodnutiu o trovách konania, ktoré, hoci je súčasťou rozsudku odvolacieho súdu, má charakter uznesenia a tento charakter nestráca, i keď rozhodnutie o trovách s meritórnym rozhodnutím vo veci súvisí a je do neho pojaté (§ 167 ods. 1 O.s.p.).

Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (viď § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska; dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (§ 239 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 O.s.p.). Podľa § 239 ods. 3 O.s.p. ustanovenia odsekov 1 a 2 ale neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením. Predmetné ustanovenie teda vylučuje prípustnosť dovolania žalobcu proti výroku rozsudku (uznesenia) odvolacieho súdu o trovách konania.

Vzhľadom na uvedené, dovolanie žalobcu v tejto časti by bolo prípustné iba vtedy, ak by konanie, ktoré predchádzalo vydaniu rozhodnutia o trovách konania, malo niektorú z väd uvedených v ustanovení § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., ktoré ustanovenia, ako bolo uvedené vyššie, pripúšťajú dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu bez ohľadu na ich predmet alebo povahu konania, z ktorého vzišli.

Žalobca v dovolaní vo vzťahu k rozhodovaniu odvolacieho súdu tvrdí existenciu vady podľa § 237 písm. f/ O.s.p., ktorá podľa neho spočíva v tom, že odvolací súd „vôbec nerozhodoval“ o jeho odvolaní proti rozhodnutiu o náhrade trov konania účastníkov, čo je podľa neho zrejmé z toho, že sa s trovami prvostupňového konania nezaobrá ani vo výroku a ani v odôvodnení svojho rozhodnutia. Dovolací súd túto jeho výhradu nepovažuje za dôvodnú.

Odvolací súd vo výroku svojho rozhodnutia uviedol, že potvrdzuje rozsudok súdu prvého stupňa a rozhodol o náhrade trov odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol okrem iného i to, ako súd prvého stupňa rozhodol o náhrade trov konania a z akých dôvodov žalobca v odvolaní napadol aj tento výrok rozsudku súdu prvého stupňa. Tiež uviedol, že rozsudok súdu prvého stupňa preskúmal v rozsahu podľa § 212 ods. 1 O.s.p., teda v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní. Podľa dovolacieho súdu niet tu žiadneho relevantného dôvodu pre záver prezentovaný žalobcom, že odvolací súd nerozhodol o jeho odvolaní v časti napádajúcej rozhodnutie súdu prvého stupňa o náhrade trov konania. Výrok odvolacieho súdu, že potvrdzuje rozsudok súdu prvého stupňa, nepochybne sa vzťahuje na celý odvolaním žalobcu napadnutý rozsudok, včítane výroku o náhrade trov prvostupňového konania. Rovnako nemožno mať pochybnosti o tom, že konštatácia odvolacieho súdu o správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia podľa § 219 ods. 2 O.s.p. sa vzťahuje aj na dôvody rozhodnutia súdu prvého stupňa o náhrade trov konania účastníkov.

Nakoľko prípustnosť dovolania žalobcu vo veci samej nemožno vyvodit' z ustanovení § 238 O.s.p. a vo veci trov konania z ustanovení § 239 O.s.p., a v dovolacom konaní nevyšlo najavo, že by konanie na súdoch nižšieho stupňa bolo postihnuté vadami uvedenými v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky jeho dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je tento opravný prostriedok prípustný.

V dovolacom konaní úspešnej žalovanej síce vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.), dovolací súd napriek tomu úspešnej účastníčke náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo podľa jeho názoru vynaloženie trov v dovolacom konaní nebolo potrebné na účelné uplatnenie práva (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 11. mája 2011

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová